

A 29. cikk szerinti Munkacsoport 06/2013. számú véleménye a nyílt adatok és a közszféra információinak további felhasználásáról¹

Elfogadva: 2013. június 5.

Az Európai Unió 2013. június 26-án elfogadta az Európai Parlament és a Tanács 2013/37/EU számú, a közszféra információinak további felhasználásáról szóló Irányelvet módosító 2003/98/EC Irányelvet (a továbbiakban: NYAK Irányelv).

A NYAK Irányelv célja a közszféra információinak további felhasználása azáltal, hogy az Európai Unió területén összehangolja a felhasználás feltételeit, és a belső piacon eltávolítsa a felhasználás korlátait.

A NYAK Irányelv 2003-ban érvényes szövege összehangolta felhasználást, de nem követele meg a közhatalmi szektor testületeit, hogy az adatokat a felhasználás céljára tegyék hozzáférhetővé. Az adatoknak a felhasználás céljára való hozzáférhetővé tétele lényegében opcionális volt: erről a tagállamok és a közhatalmi szektor testületei dönthettek. Ez azt eredményezte, hogy Európában a közszféra sok testülete egyszerűen azt választotta, hogy az információk felhasználását nem engedi meg.

A NYAK Irányelv módosításának ezért az a legfőbb célja, hogy egy új célt határozzon meg, miszerint minden közszférában kezelt információ (vagyis melyek a jogszabályok szerint mindenki számára hozzáférhető), mind kereskedelmi mind nem kereskedelmi célra mindenki számára hozzáférhető legyenek. A módosított NYAK Irányelv rendelkezései hatálya alól kivételek adhatók, főleg az adatok védelme érdekében².

A módosított NYAK Irányelv új rendelkezései annak hatályát kiterjesztik a könyvtárakra (ide értve az egyetemi könyvtárakat is, az archívumokra és a múzeumokra. Ily módon a módosított NYAK Irányelv jelentősen növeli a közszféra által használt információhoz való hozzáférés lehetőségét.

1.2 A közszféra információinak további felhasználása rendszerint lehetővé teszi:

- (i) a rendelkezésre álló adatbázisok teljes körű és
- (ii) adatainak szabványos elektronikus formátumban való használatát
- (iii) bárki részére és szűrés nélkül;
- (iv) ingyenesen vagy olcsón;
- (v) feltétel nélkül vagy nem kizáró feltételek mellett és engedéllyel kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célra.³

Mindez a közszféra információinak nagyobb átláthatóságát és innovatív használatát eredményezheti.

¹ A dokumentumot Könyves Tóth Pál fordította. az eredeti dokumentum a következő című Internetoldalon olvasható: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinionrecommendation/files/2013/wp207_en.pdf.

² A módosított NYAK Irányelv hatályáról és adatvédelmi rendelkezéséről lásd az alanti V. fejezetet.

³ Megjegyezzük, hogy a módosított NYAK Irányelv 8(1) bekezdése szerint az engedélyben rögzített feltételek csak a szükséges mértékben korlátozhatják az információk ismételt használatát, és nem akadályozhatják a versenyt.

A módosított NYAK Irányelv új rendelkezései kibővítik az Irányelv hatályát a könyvtárakra, az archívumokra és a múzeumokra is. Az Irányelv potenciálisan kibővíti a közszféra által kezelt információkhoz való hozzáférés lehetőségeit. A kockázatok minimalizálását segíti, hogy ha az adatvédelmi jogszabályok segítik a személyes adatok további felhasználásra való kiválasztásának folyamatát, ugyanakkor védelmet nyújtanak a személyes adatok illetéktelen felhasználásával szemben. Azokban az esetekben, amikor a magánélet és a személyes adatokat veszélyeztetik, kiegyensúlyozott megközelítést kell alkalmazni. Egyrészt a személyes adatok védelmét szolgáló jogszabályok szerint kell eljárni, ezek ugyanis ne gátolják az adatok ismételt felhasználását piaci célokra. Másrészt a személyes adatok és a magánélet védelmét szolgáló jogot is tiszteletben kell tartani. Hangsúlyozni kell, hogy a nyílt adatok koncepciója a közhatalmi szervezetek számára biztosítja ugyan az átláthatóságot, de felelőssé is teszi őket az adatok kezeléséért. A nyílt adatok a gazdasági növekedést segítik elő, és nem a polgárok adatainak átláthatóságát.

A NYAK Irányelvnek és az adatvédelmi jogszabályoknak a személyes adatok további felhasználására vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásakor egy közhatalmi testület valószínűleg az alábbi döntéseket fogja hozni:

1. a személyes adatok további felhasználásának feltételeit a NYAK Irányelv rendelkezései szerint határozza meg;
2. a személyes adatokat (rendszerint statisztikai adatokká alakítva) anonimizálni kell, és további felhasználásra csak így lehet kiadni őket;
3. a személyes adatok további felhasználása, ha szükséges, csak specifikus feltételek és megfelelő védelmi intézkedések mellett lehetséges.

II. A vélemény célja

E vélemény azáltal segíti a módosított NYAK Irányelvnek a személyes adatok feldolgozására vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását, hogy segíti az alkalmazandó jogszabályok értelmezését, konzisztens iránymutatásokkal szolgál, továbbá példákat ad a legjobb gyakorlatra.

A véleménynek nem célja, hogy összehangolja az átláthatóság szintjére, a dokumentumokhoz való hozzáférésre és az információk rendelkezésre állására vonatkozó egyes jogszabályokat. Mindazonáltal a NYAK Irányelv és a 95/46/EK Irányelv rendelkezéseinek alkalmazása az adatok ismételt felhasználására vonatkozóan olykor oly mértékben eltérő, hogy szükség lehet az egyes országoknak a hozzáférésre és az átláthatóságra vonatkozó jogszabályi összehangolására.

E tekintetben a LAPSI Tematikus Hálózat 2012. szeptemberében kelt, a magánélet fokozott védelme érdekében közzétett javaslataiban világosan illusztrálja a NYAK Irányelv rendelkezéseinek az egyes országok személyes adatokat védő jogszabályaiba való beépítésének szükségtelen eltéréseit.⁴

A NYAK Irányelv is felhívja a figyelmet a jogszabályi rendelkezések eltéréseire és bizonytalanságaira, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak az információs társadalom fejlődésére, és ami az információcsere kihasználását jelentősen megnövelte.

⁴ A LAPSI, 'Legal Aspects of Public Sector Information', egy európai tematikus, a közhatalmi szektor információit kezelő hálózat, melyet az Európai Bizottság hozott létre. Lásd: <http://www.lapsi-project.eu/>. A döntéshozásra vonatkozó javaslatok letölthetők: http://www.lapsi-project.eu/lapsifiles/lapsi_privacy_policy.pdf.

A konzisztens megközelítés hiánya gyengítheti az érintett egyének helyzetét, és szükségtelen szabályozásai terhekkel járhat az üzleti és más szervezetekre, s így gátját képezheti az adatok további felhasználásának a közös európai piacon. Másrészt a felesleges komplexitást és feldarabolást el is kell kerülni, mert ezzel elő lehet segíteni a személyes adatok áramlását.

2.2 A 7/2003, számú vélemény aktualizálásának szükségessége

A módosított NYAK a NYAK Irányelv 2003. évi elfogadását követte. A 29. cikk szerinti munkacsoport akkor fogadta el a NYAK adatvédelmi rendelkezéseivel kapcsolatos véleményt.⁵ Míg a véleményben megfogalmazott elvek világosak, a NYAK alkalmazásának technológiai és adatvédelmi területén, ide értve mindkét területet érintő javasolt jogszabályi változásokat is, indokolják a 2003. évi vélemény aktualizálását és kiegészítését. A vélemény továbbá figyelembe veszi a további ajánlások megfogalmazására irányuló erőfeszítéseket, különösen a következőket:

- az európai adatvédelmi biztos 2012. április 18-án kelt véleménye a Bizottság nyílt adatsomagjairól;
- a 29. cikk szerint munkacsoport véleménye a cél korlátozásáról;
- a 29. cikk szerint munkacsoport technológiai al csoportjának az anonimizálási technikák szabályozására irányuló igyekezete⁶;
- a tagállamokban folyó, az anonimizálás módjára és a kockázatok felmérésére irányuló folyamatos munkája;
- egyes tagállamoknak az adatok további felhasználása és a személyes adatok védelmével kapcsolatos esetjogának és gyakorlatának egyensúlyba hozása.

III. A vélemény szerkezete és legfontosabb megállapításai

A 6/2003. számú vélemény a célhoz kötöttség elvét tekinti a legfontosabb kérdéseinek, de más kérdésekkel is foglalkozik, pl. az adatok közzétételének jogi alapjaival és az adatoknak a NYAK-ban meghatározott további felhasználásával, továbbá a különleges adatok speciális védelmével, az adatok harmadik országokba irányuló továbbításával, az adatok minőségével és az adatalanyok jogaival. A véleményben foglalt megállapítások ma is megállják a helyüket. Az eddig végzet munka eredményeit megfontolva a vélemény, ha szükséges, csupán aktualizálja és kiegészíti a 7/2003. számú vélemény megállapításait, mégpedig az újabb jogszabályok és a technológiai fejlődés tükrében.

A IV. fejezet tisztázza a módosított NYAK Irányelvben foglalt, az adatok további felhasználására vonatkozó követelményeket, és hangsúlyozza az adatvédelemnek már a tervezéskor való figyelembe vételét vagy alkalmazását 'jobb híján', az adatvédelemre gyakorolt hatások felmérését, s így fokozza az adatok védelmét, mielőtt még azokat ismételt felhasználásra bocsátanák.

⁵ Lásd a Munkacsoport 3/1999. számú véleményét a közszolgálati szektor információit és a személyes adatok védelméről, továbbá az 5/2001. számú véleményét az európai adatvédelmi biztosról.

⁶ Lásd pl. az Egyesült Királyság információs biztosa 2012. novemberében kelt, az „Anonimizálás: gyakorlati szabályok az adatok veszélyeztető kockázatok mérséklésére, és „A francia adatvédelmi hatóságok 2012. júniusában kelt, a kockázatok csökkentésére vonatkozó javaslatát.

Az V. fejezet illusztratív példákkal javasolja, hogy milyen személyes adatok tartoznak a NYAK Irányelv hatálya alá.

A VI. fejezet azokra a helyzetekre összpontosít, amelyekben jelenleg a NYAK Irányelvnek az adatok ismételt felhasználására vonatkozó kezdeményezése irányul, ide értve az aggregált személyes adatokból származtatott és anonimizált statisztikai adatokat is. A példák erre: a különféle bűntettek elkövetésének földrajzi helye vagy különféle műveltségi vonatkozásaival kapcsolatos adatok aggregált statisztikai adatai. Ez a közhatalmi szektor személyes adatokat tartalmazó információi felhasználásának közös scenáriója a vélemény jelentős részét képezi. A kulcsfontosságú adatok védelmét az adatok hatékony aggregálása és anonimizálása biztosítja, ami csökkenti annak kockázatát, hogy az aggregált adatokat ismételen azonosítani lehet.

A VII. fejezet, ámbár kevésbé részletesen, azokat a helyzeteket tárgyalja, melyekben a személyes adatokat mindenki számára hozzáférhetővé teszik, s azok így potenciálisan ismételen felhasználhatóak.

Jelenleg a NYAK Irányelv az adatok további felhasználásának tipikus scenáriójának kezdeményezése szerint fontos megfontolni, hogy a közsféra a mindenkinek hozzáférhető személyes adatai gyakran az Internetről származnak. Gyakran beszélünk a személyes adatok közvetlen azonosíthatóságáról, például az ingatlan-nyilvántartás információiról, vagyis arról, hogy egy ingatlan kinek a tulajdona, egyes közalkalmazottak érdekéről és fizetéséről, vagy az országgyűlési képviselők kiadásairól. Felmerül a kérdése, hogy ezeket az adatokat milyen feltételek mellett és milyen óvintézkedések között lehet ismételt feldolgozásra hozzáférhetővé tenni.

Fontos tudni, hogy ezek az adatok a NYAK Irányelv hatálya alá tartoznak. Ebben az összefüggésben lényeges rámutatni arra is, hogy egy azonosítható vagy azonosított természetes személyre vonatkozó információk, akár hozzáférhetőek akár nem, személyes adatoknak minősülnek. A mindenki számára hozzáférhetővé tett személyes adatokhoz való hozzáférés vagy azok további felhasználása (pl. közzététele az Internet) ezért az adatvédelmi jogszabályok hatálya alá tartoznak.

Néhány specifikus scenárió, például a kutatási és a történelmi archívumok adatait illetően, amelyek nem tartoznak a NYAK Irányelv hatálya alá, röviden a VIII. és a IX. fejezetben ismertetünk.

A X. fejezetben tárgyaljuk a NYAK Irányelvben meghatározott engedélyek megadására vonatkozó feltételeket, és az adatvédelmi rendelkezéseknek, ha szükséges, az engedélyekbe való beépítését.

Végül a XI. fejezet a következtetéseket és a javaslatokat tartalmazza.

IV. fejezet Nem minden nyilvánosan elérhető személyes adatot kell további felhasználásra rendelkezésre bocsátani

A NYAK Irányelv elfogadása időpontjában, 2003-ban nem kötelezte a közigazgatási szervet, hogy az Irányelv szerint megengedjék az adatok további felhasználását, az ugyanis az egyes országoknak az átláthatóságra és a hozzáférhetőségre vonatkozó rendelkezései alá tartoztak. Az adatok további felhasználását megengedő vagy tiltó döntés a tagállamok hatáskörébe tartozik. A 7/2003. számú vélemény a további felhasználás engedélyezését javasolta. A vélemény 2(cc) bekezdése szerint fontos aláhúzni, hogy az Irányelvben meghatározott további felhasználásra, mint olyanra nem lehet hivatkozni.

Hangsúlyozni kell továbbá, hogy az Irányelvnek a további felhasználására vonatkozó rendelkezéseire, mint amelyek jogi kötelezettséget állapítanak meg, nem lehet hivatkozni, mert az Irányelv a személyes adatok kiadására nem kötelez. A módosított NYAK Irányelv 3(1) bekezdése szerint az információkat az 1. cikk szerint kereskedelmi és nem kereskedelmi célokat szolgáló további felhasználásra rendelkezésre kell bocsátani.

A módosított NYAK Irányelv szerint az elemzés bonyolultabb ugyan, de a végső következtetések változatlanok.

Az Irányelv 3(1)bekezdése szerint a tagállamoknak a 3(2) bekezdés értelmében rendelkezniük kell arról, hogy az adatok, amelyek kezelésére az 1. cikk vonatkozik kereskedelmi és nem kereskedelmi célokat szolgáló további felhasználásra rendelkezésre kell bocsátani, feltéve, hogy e célok összhangban vannak a III. és a IV. fejezetben körülírt célokkal (ennek okait az egyes országok jogszabályainak a hozzáférés lehetőségeire és a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezései határozzák meg).

A NYAK Irányelv indoklásának 21. bekezdésében az olvasható, hogy az Irányelv rendelkezései alkalmazásának teljes összhangban kell lennie a személyes adatok védelmére vonatkozó elvekkel. Az Irányelv 1(4) bekezdése érintetlenül hagyja a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseket, és semmi esetre sincs hatással a feldolgozott személyes adatok védelmére.

Ha ezeket a rendelkezéseket összevontan alkalmazzuk, a további felhasználás elve nem érvényesül automatikusan, főleg akkor nem, ha személyes adatok védelméről van szó, és nem múlja felül az adatvédelmi jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit. Ha a közhatalmi testületek által kezelt adatok személyes jellegűek, úgy azokra nem csak a 95/46/EK irányelv rendelkezését kell alkalmazni, hanem az adatvédelmi jogszabályokét is.

Következésképpen, ha személyes adatokat ismételten használnak fel, a közigazgatási szerv nem hivatkozhat a NYAK Irányelvben megkövetelt összhangra, mint amely az ismételt felhasználást lehető teszi.⁷

4. Az adatok védelmére gyakorolt hatás értékelése a további felhasználásra szánt adatokhoz való hozzáférést megelőzően

A NYAK Irányelvnek az adatok további felhasználását szabályozó és különösen a mindenki számára hozzáférhető adatokra vonatkozó rendelkezéseit megfontolva, felettébb nehéz ezen adatok használatának az ellenőrzése. A 29. cikk szerinti munkacsoport hangsúlyozza, hogy a beépített és a jobb híján adatvédelem elveinek alkalmazása szükséges abból a célból, hogy az adatok veszélyeztetését már a korai szakaszban felszámoljuk. A Munkacsoport különösen azt

⁷ A 29. cikk szerinti Munkacsoport megvilágosítja, hogy az adatok ismételt felhasználását tekintve a NYAK Irányelv nem szolgál törvényes alapot a feldolgozásra. A törvényes alapról lásd a 7/2003. számú véleményt, és a 7.5 bekezdést alul

ajánlja, hogy a tagállamok közhatalmi testületei az adatvédelemre gyakorolt hatáselemzést tegyék kötelezővé, és, még az információk kiszolgáltatását megelőzően és az ismételt felhasználandó adatok kiadása előtt, hajtsák végre a legjobb gyakorlatot, még ha erről országok jogszabályai nem is rendelkeznek.

Az értékelésnek, többek között, az adatok kiszolgáltatásának és esetleg további felhasználásának a jogszabályi alapjául kell szolgálnia, például a célhoz kötöttség elvére, az arányosságra és az adatminimalizálás elvére, és tekintettel kell lennie a különleges adatok speciális védelmére. Az adatalany adataira gyakorolt lehetséges hatásokat különös gondossággal kell tekintetbe venni.

A 29. cikk szerinti Munkacsoport erősen ajánlja, hogy az adatok védelmére gyakorolt hatáselemzést a közigazgatási szervnek kell végrehajtania, még mielőtt az adatokat további felhasználásra kiadják, még ha erről a jogszabályok kifejezetten nem is rendelkeznek. A tagállamoknak az adatok védelmére gyakorolt hatáselemzést, mint legjobb gyakorlat, kötelezővé kellene tenni. Ha a további felhasználás személyes adatokra irányul, a közigazgatási szerv rendszerint nem írhatja elő a NYAK Irányelv kötelező alkalmazását az adatok további felhasználására vonatkozóan.

4.2 Az adatok védelmére gyakorolt hatás elemzése az adatok további felhasználását megelőzően

A NYAK Irányelv rendelkezéseinek megfelelő további felhasználás esetleges hatásainak, különösen a személyes adatok mindenki számára hozzáférhetővé válásával nagyon nehéz hatékonyan ellenőrizni ezeknek az adatoknak a jogszabályoknak megfelelő használatát. A 29. cikk szerinti munkacsoport kifejezetten javasolja az adatokra gyakorolt hatások elemzését, amelyet egy közigazgatási szerv rendelkezései szerint kell végezni még mielőtt a személyes adatok további felhasználására sor kerül. A tagállamok vegyék fontolóra, hogy az adatokra gyakorolt hatáselemzést jogszabályaik kötelezővé tegyék, és támogassák a legjobb gyakorlatot is, és még ha ezt azok nem is írják elő és támogassák az információk kiadását és azokat a döntéseket, amelyek az adatokat további felhasználását lehetővé teszik. Az értékelésnek és az adatok további felhasználásának meg kell teremteni a jogalapját, ideértve a felhasználás céljainak korlátozását, az arányosságot, az adatminimalizálás elvét, és erősen védeni kell a különleges adatokat. Gondosan meg kell vizsgálni az értékelésnek az adatalanyra gyakorolt hatását is. Az értékelés segít eldönteni, hogy melyek azok a személyes adatok, amelyeket további felhasználásra ki kell adni, és milyen biztonsági intézkedéseket kell tenni. Rá kell világítanunk arra is, hogy a javasolt adatvédelmi rendelet buzdít az adatok védelmére gyakorolt hatások elemzésének elvégzésére, és egyes esetekben megköveteli azt, hiszen segíti az adatkezelő felelősségére vonhatóságának biztosítását. Ha lehetséges, az elemzést az adatok további felhasználását megelőzően kell elvégezni, a nagyvállalkozók vitáját követően, ideértve azokat az adatkezelőket is, akik kiadnák az adatokat mindazoknak, akik kérik, de csak egy vitát követően, kiadnák továbbá azoknak is, akiknek a személyes adatait kezelik (például a fogyasztóvédelmi szervezeteknek, továbbá a betegjogi képviselőinek, oktatói egyesületeknek). Ha ennek eredménye nem világos, az illetékes adatvédelmi hatóságok és az információszabadságért felelős hatóságok bocsáthatnak ki iránymutatásokat. A tagállamoknak is fontolóra kell venniük, hogy létrehozzanak és támogassanak egy tudáshálózati központot, ezáltal megosztanák az anonimizálással és a nyílt adatokkal kapcsolatos jó gyakorlatokat. Ez különösen fontos a kisebb közigazgatási szervek számára, amelyek esetleg nem rendelkeznek

a szükséges szakértelemmel ahhoz, hogy anonimizálják az adatokat, elvégezzék a hatáselemzést, és értékeljék az ismételt azonosítással járó kockázatokat.

V. A NYAK Irányelv hatálya: a személyes adatok védelmén alapuló kivételek

Ez a fejezet útmutatást nyújt a NYAK Irányelv hatályára vonatkozóan, különös tekintettel az adatok védelmére.

5.1 A NYAK Irányelv szerint az ismételten feldolgozható adatok védelme az általános adatvédelmi keretben.

A NYAK Irányelv indoklásának 21. bekezdése szerint a NYAK Irányelv rendelkezéseit a személyes adatok védelmének elveivel összhangban kell alkalmazni. Az Irányelv 1(4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy érintetlenül hagyja, és semmilyen módon befolyásolja a személyes adatok feldolgozását.

5.2 A személyes adatok védelmén alapuló kivételek.

A NYAK Irányelv rendelkezései nem vonatkoznak olyan dokumentum adataira, amelyek hozzáférése a tagállamok jogszabályai szerint nem megengedett (lásd NYAK Irányelv 1(2)(c) bekezdés). A módosított Irányelv ugyancsak megállapít az adatok védelmével kapcsolatos kivételeket. Az Irányelv 1(2)(cc) bekezdése a következő helyzeteket veszi tekintetbe:

- a dokumentumban tartalmazott védett személyes adatokhoz való hozzáférés tilos;
- ha dokumentum ismételten felhasználható, olyan személyes adatokat tartalmaz, amelyek jogszabályi rendelkezések szerint összeegyeztethetetlenek, úgy ezeknek az adatoknak a felhasználása nem megengedett.

5.3 Általános megjegyzések

A 29. cikk szerinti munkacsoport hangsúlyozza, hogy a módosított NYAK Irányelv értelmében a további felhasználás elvétől függetlenül az adatok kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célra is felhasználhatók, az irányelv ugyanis nem mindig egyértelműen határozza meg a további felhasználás feltételeit.

A NYAK Irányelv rendelkezései szerint az adatok további felhasználására vonatkozó döntést esetről esetre kell meghozni, és gondoskodni további jogszabályi rendelkezésekkel technikai és szervezési intézkedésekkel kell az adatok védelméről gondoskodni.

A nagyközönség rendelkezésére álló személyes adatok körét korlátozni kell

- megfelelő adatvédelmi jogszabályokkal,
- különleges további jogi megszorításokkal, és
- ha a személyes adatok védelmét technikai és szervezési intézkedésekkel biztosítják, úgy a dokumentumban tartalmazott egyes személyes adatok ismételt felhasználásra kiadhatók, de csak azok, amelyeket a vonatkozó jogszabály úgy határoz meg, hogy összeegyeztethetetlenek a feldolgozott személyes adatokkal.

5.4 Dokumentumok, amelyekben tárolt adatokhoz a hozzáférés tilos

A NYAK Irányelv hatályából kivan zárva minden olyan dokumentum, amelyekben tárolt adatokhoz a tagállamok jogszabályai a hozzáférést a személyes adatok védelme érdekében tiltják.

A 95/46/EK Irányelv rendelkezéseivel összhangba hozott adatvédelmi törvényektől eltérően az információs törvények az EU tagállamaiban jelentősen eltérőek. A hozzáférési rendszerek általában egy kiegyensúlyozó tesztet írnak elő, amely a magánéletet és az adatokat védő rendelkezéseket összevetik a nyíltság és az átláthatóság előnyeivel. Az eltérések alapján egyes tagállamok vámhivatalai közzétehetik az adófizetők adóbevallásának egyes részleteit (feltéve, hogy megfelelő jogi, technikai és szervezési intézkedésekkel minimalizálták visszaélésüket)

használatukat), míg más tagországok úgy gondolják, hogy ezek az információk a kivételek közé tartoznak, és általában magánjellegűek.

Az egyes országok jogszabályainak összhangban kell lenniük az Emberi Jogok Európai Egyezményével, és az Európai Unió Alapvető Jogok Kartájának 7. és 8. cikkével. Ennek megfelelően az Európai Bíróságnak az osztrák rádióval és a Schecke-vel kapcsolatos ítéletének⁸ megfelelően ki kell adnia a szükséges és a jogszabályok szerint kötelező adatokat.

Ha a dokumentum személyes adatokat tartalmaz, úgy azokhoz az érintett tagállam jogszabályai szerint nem lehet hozzáférni, ha az átláthatóságról és a nyíltságról rendelkező jogszabályai arról így rendelkeznek, vagy nem tartoznak a NYAK Irányelv hatálya alá.

5.5 Dokumentumok, amelyek adataihoz a hozzáférés korlátozott

A NYAK Irányelv minden dokumentumot kizár az Irányelv hatálya alól, amelynek adataihoz az illetékes tagállami rendelkezések szerint a személyes adatok védelme érdekében nem lehet hozzáférni. Az egyes tagállamoknak a hozzáférésre vonatkozó eltérő rendelkezései korlátozzák a hozzáférést, és meghatározzák a korlátozás mértékét. Erre néhány példa:

- az archívumokban tárolt személyes adatok, amelyekhez csak meghatározott feltételek és további óvintézkedések mellett lehet hozzáférni (lásd lentebb a 9. fejezetet);
- személyes adatokat tartalmazó kutatási adatok gyűjteménye, amelyekhez csak meghatározott feltételek és további óvintézkedések mellett lehet hozzáférni (lásd lentebb a 8. fejezetet);
- nyilvántartások, bírósági vagy egyéb adminisztratív dokumentumok személyes adatai, amelyek csak a személyes adatokat kezelő egyén vagy szervezet engedélye alapján és további biztonsági intézkedések alapján lehet hozzáférni.

Ha egy dokumentum személyes adatokat tartalmaz, és azok az illetékes tagállam jogszabályai szerint (ide értve azokat a helyzeteket is, amikor az átláthatóságról és a hozzáférhetőségről rendelkező jogszabályokat is) nem hozzáférhetők, és a nyíltsággal kapcsolatos jogszabályi rendelkezések szerint is ki vannak zárva a NYAK Irányelv hatálya alól.

5.6 A dokumentum egyes adatai hozzáférhetők ugyan, de a további felhasználásuk inkompatibilis

Ezek az adatok ki vannak zárva a NYAK Irányelv hatálya alól. Mindazonáltal, ha az illetékes tagállam jogszabályai a dokumentum adataihoz való hozzáférést tiltják (ide értve azokat a helyzeteket is, amikor az átláthatóságot és a nyíltságot a vonatkozó jogszabályi rendelkezések tiltják, s az érintett személyes adatokhoz való általános hozzáférést nem engedik meg).

Ez a rendelkezés megerősíti, hogy még ha egyes, személyes adatokat tartalmazó dokumentum adataihoz hozzá is lehet férni, további felhasználásuk adatvédelmi okból korlátozható.

A 29. cikk szerinti Munkacsoport hangsúlyozza, hogy az Irányelvnek ezt a rendelkezését annak 1(4) bekezdése szerint kell értelmezni, hogy az nem befolyásolja az egyén és a személyes adatok feldolgozásának szintjét.

A Munkacsoport jónak látná, ha a jogszabályok különleges rendelkezésekkel támogatnák a legjobb gyakorlatot, és világosan meghatároznák

- mely adatokat kell a nagyközönség számára hozzáférhetővé tenni;
- milyen célra; és
- milyen mennyiségben és milyen, a további feldolgozást lehetővé tevő mértékben.

Ha azonban ilyen rendelkezések nincsenek, az nem jelenti azt, hogy a nagyközönség rendelkezésére álló személyes adatokat a NYAK Irányelv értelmében mindig és ismételtelen fel lehet használni. Ezekben az esetekben az adatvédelmi törvény rendelkezéseit a

⁸ Lásd az Európai Bíróság 2003. május 3-ai ítélete, Rádió, összevont eset C-138/01, C-139/01 és 2010. november 9-ei ítéletet, Volker és Markus Schecke, C92/09 és C-93/09.

dokumentumban tartalmazott adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel együtt kell alkalmazni, amelyek további biztosítékokat határoznak meg. Ha az adatok további felhasználása azok szerint megengedett, minden egyéb biztonsági intézkedést és feltételt, az adatvédelmi törvénnyel összefüggésben, a NYAK Irányelv határoz meg. Ha így a továbbit felhasználás értékelése negatív, akkor az nem tartozik az Irányelv hatálya alá.

A következő példák azt illusztrálják, hogy melyek azok a kivételek, amelyekre a NYAK Irányelv rendelkezéseit lehet alkalmazni.

- Ha egy tagállam vámtörvénye szerint az adóbevallás adatai a vámhivatal helyiségeiben mindenkinek a rendelkezésére állnak, és akkor is, ha törvényes érdekeiket nem igazolják. A törvény tiltja az adatok további feldolgozását, vagy azok közzétételét az Interneten egyéb adatokkal együtt.

- Egy nem kormányzati szervezet is hozzáférhet egy, az adóbevallás adatait tartalmazó adatbázishoz, és adatait ismételten is felhasználhatja. Az adózási adatok ekkor azonban nem tartoznak a NYAK Irányelv hatálya alá, és így a közigazgatási szervnek azokat nem kötelező további felhasználásra kiadni.

Sok egyéb esetben azonban a jogi korlátok valószínűleg kevésbé világosan és kevésbé kategorikusan rendelkeznek az adatok további felhasználásáról. Különbőféle polgári, kereskedelmi, néesség-nyilvántartások és egyéb adatbázisok adatainak kezelői olykor az Interneten közzéteszik azokat adatait. A hozzáférhetőséget gyakran technikailag is erősen védik átkutatásuk és tömeges letöltésük ellen. Az adatok felhasználóit kérhetik, hogy értsenek egyet az adatokhoz való hozzáférés feltételeivel.

A tagállamok vámtörvényei úgy rendelkezhetnek, hogy akiknek vámtartozásuk túllépett egy meghatározott időhatárt, úgy azokat az Interneten közzé lehet tenni, de védelmükre további technikai intézkedéseket is kell tenni. Ez azt szolgálja, hogy ösztönözzön a vámtartozás időbeli megfizetésére, és akik ezt nem teszik, azok hírneve fog csorbulni. A bankok konzorciuma is hozzáférhet ezekhez az adatokhoz, melyeket a hitelbírálati rendszerekbe integrálnak.

A tagállamok egészségügyi szervezeteire vonatkozó jogszabályok lehetővé tehetik, hogy a betegjogi szervezetek, megfelelő védelmi intézkedések mellett, meggyőződjenek arról, hogy egy orvost, vagy más egészségügyi dolgozót kizártak a praxisból.

A tagállamok vonatkozó jogszabályai megkövetelhetik a politikai pártok támogatói nevének nyilvánosságra hozását. Azok az információk, amelyek a támogatók politikai véleményére vonatkoznak az Interneten közzétehetőek. Technikai intézkedésekkel kell megakadályozni az adatok tömeges letöltését és hozzáférhetőségét. Egy aktivista csoport a NYAK Irányelv szerint utólagos feldolgozás céljából hozzáférhet az adatokhoz, s azokat az Interneten közzéteheti.

Az ingatlantulajdonosok nevét és lakcímét, amelyeket az ingatlannyilvántartás tartalmaz, közzé lehet tenni, de csak egy adott ingatlan adataihoz lehet hozzáférni, s nem tulajdonosának adataihoz. Egy kereskedelmi vállalkozás is hozzáférhet az adatokhoz utólagos felhasználás céljából, s azokat egy barátságosabb Internetoldalon, versenyképesebb áron, netoldalon közzéteheti. A vállalkozások nyilvántartása többféle személyes adatot tartalmaz, pl. neveket, címeket, az igazgatók aláírását és bizonyos típusú vállalkozások tulajdonosaira vonatkozó információkat. Egyes adatokhoz azonban csak korlátozottan lehet hozzáférni, és korlátozva van azok letöltésének száma is. Az információkhoz egy dedikált Internetoldalon lehet hozzáférni, s ezért fizetni is kell. Egy kereskedelmi vállalkozás kérheti az adatokhoz való hozzáférést utólagos felhasználás céljából, s azokat egy olyan Internetoldalon teheti közzé, amely különféle típusú nyilvántartások adatait versenyképesebb áron hozza nyilvánosságra.

Az érintett közigazgatási szervnek el kell végeznie az adatok védelmére gyakorolt hatáselemzést, s ennek figyelembevételével kell döntenie arról, hogy az adatok a NYAK

Irányelv szerint további felhasználás céljára közzétehető-e, s ha igen, úgy csak az adatvédelmi jogszabályok által meghatározott feltételek és óvintézkedések mellett. Az utólagos felhasználás elvének alkalmazása nem automatikus, és nem múlhatja felül az adatvédelmi jogszabályokban meghatározott feltételeket és óvintézkedéseket.

A NYAK Irányelvben meghatározott gondos elemzés annál is inkább fontos, mert, elvileg a közigazgatási szervnek nem kötelező megvizsgálni, hogy az adatok további felhasználására vonatkozó kérés minden feltételen eleget tesz-e. A 10. cikk (a diszkrimináció tilalma) szerint a dokumentumokban található adatokhoz való hozzáférés további felhasználás céljából bárkinek megengedhető. A 11. cikk szerint (a kizárólagosság tilalma) a dokumentumban tartalmazott adatokhoz további felhasználás céljából a piaci szereplők is hozzáférhetnek. A dokumentumban foglalt adatokat kezelő közigazgatási szervek és harmadik felek nem adhatnak kizárólagos jogokat. Ezért, ha a további feldolgozás kérdésében döntésre kerül sor, a közigazgatási szervnek ezt egy nyílt engedélybe kell foglalnia, s nem csak a kérelmező számára, hanem bárkinek, aki az adatokat kéri. Ehhez magas szintű bizalomra van szükség, mert az esetleges kérelmezők visszaélhetnek a rendelkezésükre bocsátott személyes adatokkal.

A NYAK Irányelv nem zárja ki, hogy a feldolgozás csak bármely piaci szereplő specifikus céljaira történhet, s e célnak összeegyeztethetőnek kell lenni a közigazgatási szerv által meghatározott célokkal.

Ha például a pénzügyi intézmények a vámilleték megfizetésével kapcsolatos adatokat kívánják hitelképesség vizsgálatára utólag is felhasználni, úgy el kell végezniük egy ún. 'minden személy' tesztet. Az adatvédelmi aggodalmak eloszlatása megkívánja annak biztosítását, hogy a célhoz kötöttség elvét a közigazgatási szerv érvényesíti, és így korlátozza az adatok további felhasználását.

VI. Személyes adatokból származó összesített és anonimizált adatállományok további felhasználása

1. Milyen előnyök származnak a NYAK Irányelv szerint ismételten felhasználható adatok aggregálásából és anonimizálásából?

A közigazgatási szerveknek a NYAK Irányelv szerint másodlagosan feldolgozható személyes adatokat 'nyílt adatportálokon' vagy más portálokon összesített és anonimizált formában közzétehetik. Ez a megoldás biztonságosabb, ezért ennek alkalmazását támogatni kell.

Az adatvédelmi jogszabályok rendszerint tiltják, hogy a közigazgatási szervek nem adminisztratív célt szolgáló személyes adatokat közzétegyenek.⁹ Ezekben az esetekben a NYAK Irányelv szerint az adatok másodlagos felhasználása nem lehetséges. Elvileg csak a személyes adatokból származó statisztikai adatokat szabad

másodlagos felhasználásra kiadni. Ezzel lehet ugyanis a személyes adatok véletlen kiadásának kockázatát minimalizálni. Az anonimizált és összesített adatállományok adatai nem engedhetik meg az egyének ismételt azonosítását, s így azok személyes adatokat sem tartalmazhatnak.

Az a döntés hogy milyen szintű aggregáció lehet megfelelő és milyen anonimizálási technikákat kell alkalmazni, meglehetősen nehéz. Ha az aggregálást és az anonimizálást nem hatékonyan hajtják vége, úgy az egyéneket ismételten azonosítani lehet. Ezért az adatvédelmi jogszabályok fontos feladata, hogy segítsen meghatározni azt a küszöbértéket, amely a NYAK Irányelv szerint biztosítja az adatok anonimizálását és aggregálását. Az ebben a

⁹ Az információs szabadsággal kapcsolatos jogszabályok az átláthatóság és a hozzáférhetőség érdekében megkövetelhetik a személyes adatok közzétételét, ami esetleg túlmutat az adatok és a magánélet védelmében.

dokumentumban használt 'anonimizálás' olyan adatokra vonatkozik, amelyeket a 95/46/EK Irányelv 2(a) bekezdése szerint már nem tekinthetők személyes adatoknak. E cikk szerint ugyanis személyes adat minden, azonosított vagy azonosítható természetes személy, adatalany adata. Azonosítható az a személy, aki személyes, különösen személyazonosító száma, vagy fizikai, pszichológiai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy társadalmi tulajdonságai alapján, adataiból közvetlenül vagy közvetve azonosítható.¹⁰

A 95/46/EK Irányelv indoklásának 26. bekezdése szerint egy személy azonosíthatósága azt jelenti, hogy minden olyan adatot figyelembe kell venni, melyet az adatkezelők vagy más személyes azonosításra használhatnak.

Hangsúlyozni kell, hogy a véleményben foglalt magas küszöbérték további magyarázatot kíván, még akkor is, ha arra az adatvédelmi jogszabályok rendelkezései is vonatkoznak. Ez többek között azt jelenti, hogy ha a küszöbértéket az információk további használatára vonatkozó közzététele nem éri el, úgy annak kompatibilisnek kell lennie a 95/46/EK Irányelv 6(1)(b) bekezdésében meghatározott adatok gyűjtésének céljával, amire az Irányelv 7(a) bekezdése megfelelő jogi alapot szolgáltat (például a hozzájárulásra, vagy a jogszabályi rendelkezések tiszteletben tartására). Ha az adatokat a 2(a) és az indoklás 26. bekezdésének megfelelően anonimizálták, úgy az adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések már nem alkalmazhatók, és a felhasználók az adatokat e korlátok nélkül is ismételtelen felhasználhatják.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a vélemény szerint anonimizált adatok már nem tekinthetők személyes jellegűeknek. Az anonimizált adatokat meg kell különböztetni azoktól az adatoktól, amelyeket különféle technikákkal manipuláltak az érintett ismételt azonosítását fenyegető kockázatok csökkentése céljából, de nem érték el az Irányelv 2(a) és indoklásának 26. bekezdésében meghatározott küszöböt.¹¹ Ezeknek a technikáknak az alkalmazása csak akkor megfelelő, ha az adatok ismételt, harmadik felek által való felhasználása vagy közzététele engedélyhez van kötve.

Azt is fontos hangsúlyozni, hogy ha az adatok további felhasználását mindenkinek lehetővé teszik, úgy az adatokhoz való hozzáférés már nem ellenőrizhető. Nagy a valószínűsége annak, hogy az adatokból bárki azonosíthatja az adatalanyt. Ezért az Irányelv indoklása 26. bekezdésében foglaltak értelmezésétől függetlenül, ha az adatok további felhasználásra bocsátására a NYAK Irányelv rendelkezései szerint sor kerül, úgy a 29. cikk szerinti Munkacsoport abszolút világosan magfogalmazza, hogy nagy gondot kell fordítani annak biztosítására, hogy a kiadott adatok ne tartalmazzanak olyan adatokat, amelyek lehetőséget adnak bármely személy vagy az potenciális ismételt felhasználók azonosítására, de másoknak is, akiknek az adatok felhasználásához érdeke fűződik, ide értve a bűnüldöző szervezeteket is.

További útmutatás az anonimizálás és a személyes adat fogalmának meghatározására.

A személyes adat fogalmát a 29. cikk szerinti Munkacsoport 2007. június 20-án elfogadott véleménye (WP 136) is meghatározza. A Munkacsoport az anonimizálási technikák alkalmazásának koncepcióját a 4/2007. számú és a 2007. június 20-án kelt véleményében (WP 136) is körülírja. A Munkacsoport az anonimizálási technikákra vonatkozó útmutatása egy 2013. második félévében közzétett dokumentumban jelent meg (WP29).

2. Mik a NYAK Irányelv szerinti anonimizálás korlátai.

¹⁰ A 29. cikk szerinti Munkacsoport 2013.február 27-én kelt nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az adatvédelmi reformról folyó viták szerint egy személycsoporthoz tartozó természetes személyt akkor lehet azonosíthatónak tekinteni, ha másoktól megkülönböztethető és másoktól különböző ódon kezelhető. Ez azt jelenti, hogy az azonosítható személyt egy csoporton belül ki lehet jelölni. A nyilatkozat azt is megvilágítja, hogy a személyazonosító adatok, a helymeghatározó adatok, az Internetcímek, az online azonosítók és más, az egyénre jellemző adatok személyes adatoknak tekintendők.

¹¹ A 2013. február 27-én kelt nyilatkozat hangsúlyozza, hogy ha lehetséges az egyén közvetlen vagy közvetett azonosítása, úgy az adatvédelmi jogszabályok rendelkezései szerint kell eljárni.

A korszerű számítástechnikai környezetben és az információk korlátlan rendelkezésre állásának korában meglehetősen nehéz az anonimizálás követelményeinek megfelelni. Az egyének ismételt azonosítása állandó és egyre növekvő veszéllyel jár.¹²

Ez egy olyan szürke terület, ahol az adatokat kiadó adatkezelő úgy vélheti, hogy az adatokat anonimizálták, de egy harmadik fél néhány egyént egyéb mindenki számára hozzáférhető adatokból vagy más információkból még mindig azonosíthat.

Az egyik legveszélyesebb kockázati tényező a nagyközönség számára rendelkezésre álló és a kereskedelmi szervezetek által kezelt, online és offline módon elérhető információk sokasága, amelyet a viselkedésnek és az egyéni profilnak megfelelő hirdetési és egyéb célokra is használnak. Ha ezeknek a vállalkozásoknak a rendelkezésére állnak a 'nagy adatok', úgy a NYAK Irányelvben meghatározott személyes adatok ismételt felhasználása növelheti annak a valószínűségét, hogy az egyéneket ismételten azonosítani vagy profiljukat gazdagítani lehet anélkül, hogy ennek tudatában lennének.

3. Ki és mikor végezheti el az adatok aggregálását és anonimizálását?

Az aggregálást és az anonimizálást az adatkezelőnek vagy egy bizalmas harmadik félnek, aki egy vagy több adatkezelő megbízásából jár el, és rendelkezik az ehhez szükséges szakértelemmel, a lehető legkorábban el kell végeznie. Egy engedély feltételeinek megállapításához szükséges anonimizálást például nem szabad az adatok ismételt felhasználójára bízni. Arról is fontos gondoskodni, hogy ha az aggregálást és az anonimizálást egy harmadik fél szervezete végzi, az ne sértse mások érdekeit, és a fél viselje a felelősségét annak, hogy az adatokat a szükséges mértékben védik a kockázatoktól. A harmadik félnek garantálnia kell az anonimizált adatokat tartalmazó adatbázisokban tárolt személyes adatoknak a védelmét, amelyeket a lehető leghamarabb törölni kell, ha azokra a cél eléréséhez már nincs szükség.

Az ismételt azonosítás kockázatai.

Ha az adatok a 95/46/EK Irányelv 2(a) bekezdésében és indoklásának 26. bekezdésében foglaltak szerint nem azonosíthatók, úgy az adatvédelmi jogszabályok rendelkezései az irányadók. Az adatkezelőknek értékelniük kell, hogy egy egyént az anonimizált vagy más adatokból ésszerűen azonosítani lehet, s ezen adatokat ismételt felhasználásra lehet bocsátani. Más szóval felettébb nagy kockázatokkal jár, ha egy szervezet vagy egy személy a mindenki számára hozzáférhető adatból önmagában vagy más, rendelkezésre álló információkkal kombinálva azonosítható.

Ahogy az e Vélemény 6.1 bekezdésében magyaráztuk, nem célunk átfogó útmutatást adni, hogyan kell értékelni az ismételt azonosítással járó kockázatokat, és az sem célunk, hogy meghatározzuk az anonimizálás és az anonimizált adatok fogalmát. Azt azonban ismételten hangsúlyozzuk, hogy a dokumentumokban tartalmazott adatokról, és azokról is, amelyeket a 4. fejezetben értelmeztünk, és amelyekre lentebb hivatkozunk, és a 29. cikk szerinti Munkacsoport Technológiai Alcsoportja az anonimizálási technikákról magyaráz.

¹² Lásd például az Egyesült Királyság Kabinetje és a Southhamptoni Egyetem Kieron O'Hara nevű tanárának a 2011-ben írt tanulmányát, amelyben óvott az egyének anonimizált adatai alapján végzett ismételt azonosításának veszélyeitől, amely, több között, fűrészfog-azonosítást használnak, s így nem kell használniuk a viszontazonosítást szolgáló technikai megoldásokat. Lásd:

<http://www.cabinetoffice.gov.uk/sites/default/files/resources/transparency-and-privacy-review-annex-b.pdf>.

A Kolorádói Egyetem Jogi Karának Paul Ohm nevű tanára „Az anonimizálás nem teljesült, meglepő ígéretei” című dolgozatát, 57 UCLA Law Review 1701 (2010).

Lásd: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1450006

A 29. cikk szerinti Munkacsoport azokra a tényezőkre és koncepciókra helyezi a hangsúlyt, amelyek segítenek az adatok ismételt azonosításával járó veszélyeket, különösen a következőket:

- milyen egyéb adatokhoz férhet hozzá a nagyközönség, az egyén vagy szervezet, s hogy a közzétenni kívánt adatok kapcsolatba hozhatók-e egyéb adatokkal;
- mi következik abból, hogy ha az adatok ismételt azonosítását megkísérlik. Egyes adattípusok vonzóbbak lehetnek a potenciális beavatkozóknak, mint mások; és
- ha az ismételt azonosítás, ha egyáltalán megkísérlik, eredményes lehet, különösen a javasolt anonimizálási technikák hatékonysága tekintetében.

Mivel jár a hozzáférés az egyéb információkhoz?

Ha megállapítjuk, hogy egy személy indirekt módon ismételt azonosítható, figyelemmel kell lennünk arra, hogy a kérdéses adatok lehetséges ismételt azonosításáról van-e szó, vagyis esetünkben az anonimizált adatoknak, esetleg azoknak az adatoknak vagy egyéb információknak ismételt azonosításáról van-e szó, amelyek egy szervezet vagy egyén birtokába kerülhetnek. Az egyéb információkra azért van szükség, hogy egyes kereskedelmi vagy más szervezetek, bűnüldöző hatóságok vagy egyéb közhatalmi testületek a hozzáférhető információkból egy személyt ismételt azonosíthassanak, adataikat vagy bárkinek az adatait például az Interneten közzétehessek. A nagyközönség számára hozzáférhető adatok, például a választó névjegyzék adatai, telefonszámok vagy egyéb, az Interneten közzétett adatok a nem megfelelően anonimizált adatokkal, például születési évszámmal vagy postai irányító számmal kombinálva egy személy azonosítását lehetővé teszik. Az ismételt azonosítás kockázata növekszik, ha egy személy vagy személycsoport már sokat tud róla, például ismeri családjának tagjait, a munkatársait, azonosító adatait, a társasági hálózati adatait, a bűnüldöző hatóságokat. Mindazonáltal előzetes ismeretek híján nem könnyű eldönteni, hogy az egyént azonosítani lehet-e vagy sem.

Első példa: a rühes betegek statisztikája.

Az anonimizált statisztikai adatokból következtetni lehet arra, hogy 2012-ben az A városban számosan rühesek voltak. Egyéb információk nem voltak. Egy orvos, aki betegeiről a statisztikához adatokkal szolgált az egészségügyi hatóságoknak, sokkal teljesebb adatokkal rendelkezett, de azokat az orvosi titoktartás védte. Az orvos a statisztikai adatokból több betegét tudta volna azonosítani, például a rühes gyermek anyját. Mindazonáltal sem az anya, sem az orvos nem tudhatta, hogy a céltudatosan anonimizált adatokat közzéteszik.

Második példa: a kábítószerélvezők, az alkoholisták, nemi erőszakot elkövetők és iskolai eredményadatok. Ezt a példát összevethetjük a következőkkel. Kutatást végeztek a kábítószerélvező szülők, a gyermekeken nemi erőszakot elkövetők és az iskolai eredmények közötti összefüggések feltárása céljából. A szándékosan anonimizált kutatási adatokat jóindulatúan közzétették, de az ismételt azonosítás kockázatait nem értékelik.

Amint azt alább magyaráztuk, ennek a véleménynek nem célja átfogó útmutatással szolgálni arról, hogyan kell értékelni az ismételt azonosítás kockázatait, és az sem célunk, hogy meghatározzuk az anonimizálás és az anonimizált adat fogalmát. Mindazonáltal ismételjük, hogy az olvasó további útmutatást olvashat arról, hogyan kezelik a dokumentumokban foglalt adatokat (lásd lentebb). A 29. cikk szerinti Munkacsoport Technológiai alcsoportja is foglalkozik az anonimizálási technikákkal, de nem foglalkozik az ismételt azonosítás kockázataival. A szándékosan anonimizált kutatási adatokat jó szándékkal közzétették, de nem értékelték annak az ismételt azonosítással kapcsolatos kockázatait.

A statisztika feltárja, hogy az A iskolába beiratkozott száma 1212-ben 500 volt, akiknek 20%-ának legalább az egyik szülője alkoholista vagy kábítószerélvező volt, és az esetek 8 %-át, nyolc tanulót szexuálisan megerőszakoltak. A tanulmány megállapítja, hogy a közhatalmi testület nem rendszeresen hivatkozik arra, hogy a NYAK Irányelv rendelkezéseivel összhangban ezeket az adatok ismételt feldolgozásra rendelkezésre kell bocsátani. Ezek a számok (96 tanuló) arról tanúskodnak, hogy azok a gyerekek, akiknek a szülei alkoholisták vagy kábítószerélvezők, sokkal inkább küszködtek a feladataikkal (az akadémiai normák szerint gyengék voltak). Ebben az iskolában csak a szexuálisan megerőszakolt tanulóknak csak 50%-ának (4 tanuló) voltak nehézségei az iskolai munkákban. Köztudott, hogy ha az iskola egy rendkívül értelmes és kiváló tanulójának az anyja alkoholista, úgy őt társai gyakran kigúnyolják. Ugyanezek az osztálytársak adják a szexuálisan megerőszakolt tanulók 50%-át, akiknek nem nehéz az iskolai feladatok megoldása (jó tanulók. Ily módon a tökéletlenül anonimizált, ez esetben nagyon érzékeny adatokból sok mindenről tájékozódhatunk.

Ha az információkat kombináljuk személyes adatok létrehozása céljából, az adatokat összekapcsolni képes technikák és a számítógépek megnövekedett teljesítménye fokozott kockázatokkal járnak, mert több, esetleg összevethető információ válik a nagyközönség részére hozzáférhetővé. A számítógépek teljesítménye és adattárának kapacitása évről-évre megkétszereződik, ezért a számítástechnikai felhő szolgáltatásainak igénybevétele valószínűleg általánossá válik. Az adatok összekapcsolásának kockázata megjósolhatatlan, mert biztonsággal nem lehet felmérni, hogy az adatok már hozzáférhető-e vagy azokat a jövőben közzéteszik-e.

Bizonytalan ugyan, hogy az ismételt azonosítás kockázatát, legalábbis kis mértékben, az adatminimalizálási elvek betartásával csökkenteni lehet, ha az adatokat csak meghatározott célra és a szükséges mértékben adják ki.

A sikeresen megkísérelt ismételt azonosítás valószínűsége: a motivált beavatkozó tesztje.

A motivált beavatkozó tesztje egy újabb koncepciót, amit még nem teljesen alkalmaznak. Segíthet eldönteni

- hogy az ismételt azonosítás sikeres-e, és
- hogy van-e valakinek arra irányuló motivációja, hogy az adatokat ismételten azonosítsa.

A motivált beavatkozás tesztje lényegében megkívánja, hogy megfontoljuk, vajon a beavatkozó képes-e arra, hogy az adatokat, ha egyáltalán törekszik arra, ismételten azonosítsa. A motivált beavatkozó az a személy vagy szervezet, aki vagy amely az egyént anonimizált adataiból ismételten azonosítani szándékozik. Ezzel a teszttel azt lehet eldönteni, hogy a motivált beavatkozó sikeres lehet-e vagy sem. Ez a megközelítés feltételezi, hogy a motivált beavatkozó kompetens, és motivációja arányban áll azokkal a forrásokkal, amelyekben tárolt adatokat ismételten azonosítani szándékozik.

Néhány adatfajta egy motivált beavatkozóhoz vonzóbb lehet, mind a más fajtájúak. Egy beavatkozó általában például motiváltabb lehet a személyes adatok ismételt azonosítása céljából, ha:

- az adatoknak nagy a kereskedelmi értéke, ide értve a feketepiacot vagy az Európai Unió kívül fekvő piacokat is, és drágán vásárolhatók meg és adhatók el;
- az adatokat bűnüldözési célokra vagy titkosszolgálati célokra használják;
- ha köztisztviseltek álló személyekre vonatkozó információkat tartalmaznak;
- ha politikai vagy aktivista célokra használhatók (például egy személy vagy szervezet kampányának céljára);
- ha rosszindulatú szándékkal használják pl. azonosításra, zaklatásra, vagy csak ijesztgetésre;

A motivált beavatkozó az a személy vagy szervezet, aki vagy amely az egyént az anonimizált adataiból kívánja azonosítani. A teszt feltételezi, hogy a motivált beavatkozó elérte a célját. A megközelítés szerint a motivált beavatkozó kompetens és hozzáférhet az adatokhoz azok ismételt azonosítása céljából.

Egyes adatok vonzóbbak lehetnek a motivált beavatkozó számára, aki az adatokat ismételten fel kívánja használni.

Ha például egy beavatkozó általában erősebben motivált arra, hogy az adatokat ismételten azonosítsa, ha:

- az adatoknak kereskedelmi értékük van, ide értve az Európai Unión kívüli feketepiac adatait is, amelyeket pénzért lehet venni vagy eladni;
- az adatokat bűnüldözési vagy titkosszolgálati célokra használják;
- az adatok közismert egyének hírértékű információinak gyűjtésére szolgálnak;
- az adatok politikai vagy aktivista célokra veszik igénybe, pl. egy szervezet vagy személy ellen irányuló kampány esetében;
- az adatokat rossz szándékú személyek azonosítására használják, pl. akik lopóznak vagy ijesztgetnek;
- az adatok kíváncsiságot keltenek, például ha valaki azt kívánja megtudni, hogy egy balesetnek ki volt az okozója és hol.

A potenciális beavatkozó motivációját illetően a 29. cikk szerinti Munkacsoport hangsúlyozza, hogy:

- az bizonyos fokig spekulatív lehet;
- nyilvánvaló motivációs tényezők hiányában, pl. amelyeket fentebb írtunk körül, ez a gyakorlat nem erősítheti meg és nem sugallhatja, hogy a személyes adatok viszonylag
- ártalmatlanok, és hatékony anonimizálás nélkül is ismételt azonosításra kiadhatók; a beavatkozók felettébb bonyolult és innovatív technikákat használnak, és az anonimizált adatokat másoknak nem adják ki;
- minthogy a 'nagy adatok' elemzésének tendenciája erősödik, növekszik az anonimizálást veszélyeztető kockázat is, pedig az ártalmatlan adatok, ha azokat egyéb információkkal kombinálták őket, akkor még nagyobb kockázatokkal járnak.